

Giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hoạt động giảng dạy ở Trường Sĩ quan Chính trị

Lê Bình Dương*

*Trung tá, TS, Khoa Văn hoá, Ngoại ngữ - Trường Sĩ quan Chính trị

Received: 20/9/2023; Accepted: 30/9/2023; Published: 6/10/2023

Abstract: Applying information technology in managing teaching activities at the Political Officer School is an important activity and an inevitable trend that contributes to improving the quality of education and training of the School in the new situation. . This problem has both theoretical and practical significance, but is also very difficult and complex, requiring the coordinated participation of many organizations and forces to propose and implement solutions. consistent with the school's practice to improve the effectiveness of teaching management activities. This article presents some solutions for applying information technology in managing teaching activities of the current staff and lecturers of the Political Officer School.

Keywords: Managing teaching activities; information technology

1. Đặt vấn đề

Ngày nay, với tốc độ phát triển nhanh chóng của khoa học kỹ thuật, công nghệ thông tin (CNTT) giữ vai trò nền tảng, thúc đẩy sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước cũng như xây dựng Quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc. Trong các nhà trường Quân đội, CNTT là phương tiện giúp cán bộ, giảng viên, học viên có điều kiện tiếp cận khoa học - kỹ thuật quân sự tiên tiến, nghiên cứu tài liệu, ứng dụng phương tiện kỹ thuật và công nghệ trong huấn luyện mô phỏng... góp phần nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu của Quân đội. Vấn đề đầu tư và phát triển CNTT đã được Đảng, Nhà nước, Quân đội luôn quan tâm CNTT trong những năm qua. Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII (2021) đã xác định: “Tiếp tục thực hiện nhất quán chủ trương khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu... Có chiến lược phát triển khoa học và công nghệ phù hợp với xu thế chung của thế giới và điều kiện đất nước, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới, thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư” [2, tr.140]. Trước yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Quân đội nhân dân theo hướng “cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại”, đòi hỏi mọi cán bộ, giảng viên, học viên ở các nhà trường Quân đội phải có nền tảng trình độ CNTT tốt, năng lực khai thác, ứng dụng CNTT trong các hoạt động.

Nhận thức rõ vai trò, tầm quan trọng của CNTT đối với việc nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo của Trường Sĩ quan Chính trị (TSQCT), đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của Nhà trường trong tình hình mới,

thời gian qua TSQCT đã có nhiều chủ trương, biện pháp nhằm nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng CNTT của Nhà trường, tạo môi trường thuận lợi cho việc ứng dụng CNTT trong quản lý hoạt động giảng dạy (HĐGD). Tuy nhiên, ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD ở TSQCT còn tồn tại một số bất cập như: Trình độ CNTT, kỹ năng sử dụng máy tính và các phương tiện, phần mềm hỗ trợ trong quản lý HĐGD của cán bộ, GV còn có những hạn chế. Phòng học đa phương tiện còn chưa được đầu tư đồng bộ, chất lượng máy tính còn chưa đồng đều, việc ứng dụng CNTT đổi mới PPDH ở một số GV chưa có sự đột phá; hệ thống cơ sở vật chất (CSVC) hạ tầng CNTT ở Nhà trường còn thiếu tính đồng bộ. Vì vậy, việc ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD ở Nhà trường đạt hiệu quả còn chưa cao. Điều đó đòi hỏi cần có những giải pháp thiết thực để nâng cao hơn nữa hiệu quả Ứng dụng CNTT trong HĐGD, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo của Nhà trường là vấn đề cần được quan tâm.

2. Giải pháp phát huy thuận lợi và khắc phục nhược điểm ứng dụng CNTT trong quản lý hoạt động giảng dạy ở Trường Sĩ quan Chính trị

2.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm các chủ thể, lực lượng ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hoạt động giảng dạy

Vấn đề giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm đóng vai trò rất quan trọng, nó giúp cho các chủ thể, lực lượng hiểu rõ, đúng đắn về ứng dụng CNTT trong quản lý hoạt động giảng dạy. Qua đó, các chủ thể, lực lượng thấy rõ hơn nữa ý nghĩa, tầm quan trọng của vấn đề này để từ đó có ý thức, trách nhiệm trong

việc đầu tư trang thiết bị và những điều kiện phục vụ ứng dụng CNTT vào trong quản lý HĐGD.

Để nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, lực lượng ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD, Đảng uỷ, Ban Giám hiệu Nhà trường phải thực hiện các giải pháp để cán bộ, GV Nhà trường thấy rõ xu thế tất yếu phải ứng dụng CNTT để nâng cao chất lượng dạy học; tạo sự đồng thuận và quyết tâm cao trong việc ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD. Cán bộ, GV phải thường xuyên tự học hỏi, trau dồi kiến thức tin học, nâng cao trình độ sử dụng CNTT; cụ thể hoá chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, của Quân uỷ Trung ương về tăng cường ứng dụng CNTT phù hợp với điều kiện thực tiễn của Nhà trường.

Tổ chức các hội nghị, hội thảo theo chuyên đề về ứng dụng CNTT để nâng cao hiệu quả quản lý HĐGD; Nhà trường tổ chức các buổi tập huấn chuyên sâu về chuyên đề “Ứng dụng CNTT trong quản lý hoạt động giảng dạy”. Qua đó, giúp GV thấy được vai trò, ý nghĩa, tính ưu việt của việc ứng dụng CNTT, cũng như việc cần thiết phải ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD. Tổ chức cho GV dự giờ ứng dụng CNTT một cách hiệu quả, đồng thời tổ chức rút kinh nghiệm và coi đây là hình thức tuyên truyền hiệu quả nhất. Trong các buổi sinh hoạt, cán bộ, GV cần quan tâm thảo luận chủ đề về việc ứng dụng CNTT trong việc nâng cao chất lượng dạy học của Nhà trường. Từ đó, giúp cán bộ, GV có những suy nghĩ, định hướng đúng đắn trong việc ứng dụng CNTT trong dạy học và quản lý HĐGD.

2.2. Tăng cường bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng CNTT trong quản lý hoạt động giảng dạy của đội ngũ cán bộ, GV Nhà trường

Một là, xây dựng kế hoạch bồi dưỡng; tổ chức cho cán bộ, giảng viên tham gia các khoá tập huấn và bồi dưỡng kiến thức về CNTT. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng; tổ chức cho cán bộ, giảng viên tham gia các khoá tập huấn và bồi dưỡng kiến thức về CNTT; đồng thời xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cho giảng viên dưới hình thức “cầm tay chỉ việc” đối với những giảng viên còn hạn chế về ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD. Chỉ đạo, định hướng việc bồi dưỡng và tự bồi dưỡng cũng như tự nghiên cứu về ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD cho cán bộ, giảng viên Nhà trường; xây dựng chế độ chính sách khuyến khích cho giảng viên trong việc nâng cao trình độ ứng dụng CNTT.

Hai là, bồi dưỡng kỹ năng ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hoạt động giảng dạy cho cán bộ, giảng viên. Việc bồi dưỡng phải đảm bảo cho đội

ngũ cán bộ giảng viên có đầy đủ kiến thức, kỹ năng về CNTT, đáp ứng yêu cầu về ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD của Nhà trường hiện nay. Trong kế hoạch bồi dưỡng cần xác định việc nâng cao trình độ ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD cho đội ngũ cán bộ, giảng viên là nhiệm vụ thường xuyên liên tục. Chú trọng hình thức tổ chức bồi dưỡng tại chỗ (bồi dưỡng ngay tại Nhà trường) đây là một trong những hình thức bồi dưỡng hiệu quả nhất đối với cán bộ, giảng viên. Bên cạnh việc sử dụng giảng viên CNTT, Nhà trường cũng nên mời các chuyên gia, giảng viên giỏi trong việc ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD về tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ, giảng viên của Nhà trường. Nội dung, hình thức bồi dưỡng phải phù hợp theo nhóm đối tượng cán bộ, giảng viên.

Ba là, cử cán bộ, giảng viên tham gia các khoá tập huấn, bồi dưỡng do cấp trên tổ chức. Ngoài việc tổ chức bồi dưỡng tại Nhà trường, Nhà trường cần thường xuyên cử cán bộ, giảng viên tham gia các khoá tập huấn, bồi dưỡng thường xuyên về ứng dụng CNTT do Bộ Quốc phòng, bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức. Chú trọng vai trò của đội ngũ cốt cán trong việc triển khai ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD. Đội ngũ cán bộ, giảng viên cốt cán về CNTT sau khi được tập huấn và nắm chắc các kỹ năng về ứng dụng CNTT trong quản lý HĐGD. Đội ngũ này có trách nhiệm phổ biến, truyền đạt, hướng dẫn lại cho các giảng viên trong bộ môn, các Khoa giáo viên. Với cách làm này, tất cả cán bộ, giảng viên trong Nhà trường sẽ được tiếp cận, cập nhật các nội dung mới về ứng dụng CNTT để đổi mới PPDH, nâng cao trình độ ứng dụng CNTT vào quản lý HĐGD.

Bốn là, khuyến khích việc tự học, tự bồi dưỡng của cán bộ, giảng viên về ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hoạt động giảng dạy. Với sự phát triển của khoa học và công nghệ, kiến thức và kỹ năng về CNTT thay đổi nhanh từng ngày, vì vậy cán bộ, giảng viên phải luôn cập nhật kiến thức, nâng cao trình độ CNTT phù hợp với sự phát triển đó. Đảng uỷ, Ban Giám hiệu Nhà trường tạo điều kiện và môi trường tốt để cán bộ, giảng viên nghiên cứu.

2.3. Tổ chức triển khai ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hoạt động giảng dạy

Một là, định hướng việc ứng dụng CNTT để đổi mới phương pháp dạy học (PPDH). Việc ứng dụng CNTT để đổi mới PPDH là một xu thế phát triển hiện nay. Nhà trường chỉ đạo các Khoa, định hướng cho giảng viên phải tăng cường ứng dụng CNTT để đổi mới PPDH, kết hợp sử dụng CNTT với các PPDH khác

sao cho phù hợp với từng bộ môn, từng bài dạy thậm chí từng nội dung dạy học. Nhà trường cần chỉ đạo và định hướng dạy học E-Learning, đây là hình thức dạy học tiên tiến trong việc ứng dụng CNTT, là hướng tất yếu mà giáo dục phải đầu tư chuẩn bị. Việc chuẩn bị cho hướng đi này không chỉ ở hạ tầng Internet và trang thiết bị về CNTT, mà còn ở công nghệ dạy học và kiểm tra đánh giá. E-Learning không những đổi mới PPDH mà còn thay đổi mô hình dạy học truyền thống.

Hai là, chỉ đạo xây dựng chuẩn đánh giá giờ dạy có ứng dụng CNTT theo hướng kết hợp kỹ năng sử dụng CNTT và vận dụng kiến thức, kỹ năng sư phạm. Nhà trường chỉ đạo việc xây dựng chuẩn đánh giá giờ dạy có ứng dụng CNTT theo hướng kết hợp kỹ năng sử dụng CNTT và vận dụng kiến thức, kỹ năng sư phạm. Trước hết, Nhà trường yêu cầu các Khoa nghiên cứu xây dựng chuẩn đánh giá. Tiếp theo, Ban giám hiệu cùng với các Khoa thảo luận, bàn bạc thống nhất chuẩn đánh giá. Cuối cùng, hiệu trưởng ký ban hành và phổ biến chuẩn đánh giá giờ dạy có ứng dụng CNTT trong toàn Nhà trường.

Ba là, tổ chức hội giảng trong nhà trường theo định hướng “Ứng dụng CNTT trong đổi mới PPDH”. Trong các đợt hội giảng, cần tổ chức triển khai, phổ biến nội dung các buổi hội thảo, tập huấn về ứng dụng CNTT nhằm đổi mới PPDH trong từng môn học cụ thể. Do đặc thù của từng môn học, có những môn thuận lợi để ứng dụng CNTT, nhưng có những môn học rất khó khăn trong thực hiện ứng dụng CNTT, vì vậy Nhà trường phải linh hoạt, tạo ra phong trào thi đua ứng dụng CNTT trong dạy học giữa các Khoa, các bộ môn và giữa các GV trong Nhà trường.

Bốn là, chỉ đạo ứng dụng CNTT để đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, đánh giá sự tiến bộ của học viên. Nhà trường chỉ đạo các Khoa, bộ môn, GV đổi mới kiểm tra, đánh giá và tăng cường ứng dụng CNTT trong dạy học đảm bảo chính xác, khách quan. Xây dựng hệ thống câu hỏi, ngân hàng đề thi trắc nghiệm, câu hỏi và bài tập ở dạng thi trên máy. Lựa chọn nội dung phù hợp, tổ chức việc kiểm tra đánh giá học viên thông qua hình thức thi trên máy. Sau mỗi học kỳ, phải tổ chức tổng kết việc thi và kiểm tra, rút ra những ưu điểm, hạn chế trong việc ứng dụng CNTT.

Năm là, xây dựng môi trường dạy học đa phương tiện. Tạo môi trường dạy học đa phương tiện giúp giảng viên truyền đạt, cung cấp thông tin dưới nhiều dạng khác nhau (thông tin đa phương tiện), giúp học viên tiếp thu, lĩnh hội kiến thức có hiệu quả cao vì sử

dụng nhiều nguồn tri giác khác nhau, đồng thời tạo môi trường mang tính tương tác cao trong quá trình dạy học. Để tạo môi trường dạy học đa phương tiện có tính tương tác cao, cần thực hiện các nội dung cơ bản sau:

Xây dựng thư viện học liệu điện tử phục vụ hoạt động dạy học. Xây dựng thư viện học liệu điện tử là điều kiện cần thiết để đảm bảo cho dạy học đa phương tiện. Thư viện học liệu điện tử phục vụ dạy học là các sách điện tử, giáo án điện tử, tài liệu điện tử, thí nghiệm ảo... được lưu trữ dưới nhiều dạng khác nhau như văn bản, âm thanh, hình ảnh, phim...

Tổ chức hình thức học tập sau bài giảng trên môi trường mạng. Việc học tập trên mạng, nhất là mạng Internet sẽ giúp tổ chức được nhiều hình thức học phong phú, mà đỉnh cao là học tập điện tử (E-Learning). Nó tạo ra môi trường học tập mở, linh hoạt. Học viên có khả năng học tập một cách chủ động ở những thời điểm và những nơi khác nhau. Đây là hình thức học tập hướng vào học viên.

3. Kết luận

Ứng dụng CNTT trong quản lý hoạt động HDGD góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của TSQCT hiện nay là xu hướng tất yếu trong bối cảnh của giáo dục ở bậc đại học Việt Nam nói chung và NTQĐ nói riêng. Những giải pháp nêu trên nằm trong một thể thống nhất, có liên quan, gắn bó mật thiết, tác động, hỗ trợ lẫn nhau, đòi hỏi sự vận dụng, kết hợp linh hoạt các giải pháp phù hợp với thực tiễn và nhiệm vụ của Nhà trường trong từng giai đoạn nhất định, không tuyệt đối hóa hoặc xem nhẹ bất kỳ giải pháp nào. Đồng thời, trong quá trình vận dụng cần hết sức linh hoạt, kịp thời bổ sung, điều chỉnh, cập nhật thông tin, kiến thức mới theo kịp tiến bộ, phát triển khoa học công nghệ cũng như nhiệm vụ chính trị của Nhà trường trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

1. Vũ Đình Chuẩn (2014), Đổi mới phương pháp dạy học trong xu hướng ứng dụng CNTT, Tham luận Hội thảo khoa học “Chất lượng giáo dục và vấn đề đào tạo giảng viên”, Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập 1, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021.

3. Trần Minh Hùng (2012), *Quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở trường Trung học phổ thông*, Luận án Tiến sĩ QLGD, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, Hà Nội.

4. Lê Ngọc Tường (2015), *Quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học ở Học viện Chính trị hiện nay*,